

Priloge: vsaki številki
je priloga o političnem
stanju in v Mariboru
in priročnikom na dom
za leto 1904. 4.—
za leto 1905. 2.—
za leto 1906. 1.—

Obvestila se pošilja
opredeljeno v tiskarstvu
na Cesta, kjer se
odpre leta 1. List se
pošilja do odpovedi.

Priloge: vsaki številki
je priloga o političnem
stanju in v Mariboru
in priročnikom na dom
za leto 1904. 4.—
za leto 1905. 2.—
za leto 1906. 1.—

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Priloge: vsaki številki
je priloga o političnem
stanju in v Mariboru
in priročnikom na dom
za leto 1904. 4.—
za leto 1905. 2.—
za leto 1906. 1.—

Obvestila se pošilja
opredeljeno v tiskarstvu
na Cesta, kjer se
odpre leta 1. List se
pošilja do odpovedi.

Priloge: vsaki številki
je priloga o političnem
stanju in v Mariboru
in priročnikom na dom
za leto 1904. 4.—
za leto 1905. 2.—
za leto 1906. 1.—

Obvestila se pošilja
opredeljeno v tiskarstvu
na Cesta, kjer se
odpre leta 1. List se
pošilja do odpovedi.

Štev. 43.

V Mariboru, dne 27. oktobra 1904.

Tečaj XXXVIII.

Slovenski volilci, pazite!

Slovenski poslanci Kočevar, dr. Jurtela, dr. Ploj, Robič in drugi so že dne 7. oktobra, piši in govori sedmega oktobra vprašali cesarskega namestnika grofa Caryja, zakaj se regulacija Pesnice ne vrši hitreje, ter ga pozvali, naj vendar pospešuje potrebno uravnavo Pesnice, ki je letos zopet naredila pri zadnjih povodnjih tako velikanško škodo.

Dne 18. oktobra je na to vprašanje odgovoril dež. odbornik Stallner, pristaš nemškonalne stranke, ter rekel, da se uravnava le zaradi tega ne more tako hitro izvršiti, ker občini Možganci in Marjeta nočete sprejeti pogojev, ki jih jima stavi dežela in se bo torej morala poravnava s tema občinama izvršiti dolgotrajnim uradnim potom. Ta odgovor se je vzel od cele zbornice na znanje!

Toda kaj se sedaj zgodi? Dne 19. t. m. pa pricapljata naenkrat »Štajerčeva« poslance Stiger in Ornič z enakim vprašanjem na cesarskega namestnika, kakor so ga stavili slovenski poslanci že dne 7. oktobra, torej 12 dni prej. Zdi se, da Stiger in Ornič tako trdno spita v deželni zbornici, da niti opazila nista, da so o tej stvari že slovenski poslanci vse potrebno storili in dobili tudi pojasnilo, zakaj se zavlačuje uravnava. Stiger in Ornič sta prišla za 12 dni prepozno, to je prito! A glejte čudo »Štajerčevih« pristašev! Dne 20. oktobra so prišli nekateri »Štajerčijanci« v Gradec. Bili so to neki Čeck iz Šmarja, grajščinski oskrbnik ptujski Hilt-schei, grajščinski oskrbnik Sentscher, neki Andreas Rozeanpovec iz Stojnc, breški Martin Maseg, Jos. Simeck iz Sabove, Jos. Kreinčič iz Gajfce in Leopold Horvat iz Vurberga. Ti močje so pa tako zaspani kakor Ornič in Stiger! Čaravno je že dežel. odbornik Stallner dal slovenskim poslancem javen odgovor, kaj je z regulacijo Pesnice, vendar so sli ti močje, in ž njima zaspana Ornič in Stiger, zopet deželne odbornike izpraševati, kaj je z regulacijo Pesnice. Dobili so seveda isti odgovor kakor slovenski poslanci, zraven pa so se še nesmrtno osmešili, ker so pokazali, da nič ne berejo in nič ne vedo, na katero sta se spomnila Ornič in Stiger ter njihovi pristaši komaj dne 20. oktobra, to dolžnost so storili slovenski poslanci dne 12. oktobra.

Toda slovenski volilci, pazite! Prihodnjo soboto izide nemškutarski »Štajerc«. In mi smo trdno prepričani, da bo v tej številki hvalil Orniča in Stigerja ter imenovane graške romarje in jim prepeval slavo, kako se trudijo za regulacija Pesnice. Če to čitate, potem vedite, da »Štajerc« zopet slepari in goljufa svoje bralce. Take zaspane poslance, ki se spomnijo svojih dolžnosti se le, ko so že drugi vse uredili, take poslance je treba pošteno ožigositi ne pa hvaliti.

liti In ako vam bo kak »Štajerčijanec« hvalil svoje poslance v zadevi uravnave Pesnice, tedaj mu dokažite, da je siromak ogoljufan in osleparjen, ker mu »Štajerc« ne pove resnice!

Zimske kmetijske šole.

Bilo je neke nedelje, a nikjer zborovanja, v Mariboru nič posebno zanimivega dela, in nemirna časnikarska kri me je gurala v Gradec. Tam sem sedel s prijateljskima na tramvaj, in oddrdrali smo jo proti Andricu, kjer smo potrkali na vrata lično - priprostega novega poslopja, zimske kmetijske šole v Andricu. Sprejel nas je gospod ravnatelj kmetijske šole ter nam z veliko prijaznostjo razkazoval prostore šolskega poslopja in razlagal uredbo zanimive šole.

I.

Zimska kmetijska šola v Andricu je prva in edina šola te uredbe na Štajerskem. Ustanovil jo je okrajni zastop graške okolice ter jo otvoril dne 2. novembra 1902. Poslopje je stalo okroglo 40.000 K. Dežela je prispevala k zgradbi 3400 K, država nič, vse drugo je plačal okrajni zastop sam. Pač pa dobiva šola od leta 1903/4 sem 1000 K od dežele in ravno isto svoto od države kot podporo. Vzdrževanje šole stane na leto 10.000 K. Prostora je v šoli za 40 učencev. Lani je bilo to število polno, med učenci sta bila tudi dva Slovenci.

Uredba šolskega poslopja je zelo prilična. V podzemeljskem delu je kuhinja, služabniška soba, uzorna mlekarica, stiskalnica in klet, shramba in dve sobi za obrtna dela. V prithlju je ravnateljevo stanovanje, pisarna, bolnica in jedilnica ravno nad kuhinjo, s katero je zvezana z dvigalnicjo. V I. nadstropju sta dve učni sobi za po 20 učencev, soba za učne pripomočke, kopalnice in dve spalnici. V podstrešju je soba za asistenta in dve veliki spalnici. Poslopje je dolgo 22 m, široko 14 m. Pred poslopjem je 20 m širok vrt, za poslopjem dvorišče in majhno gospodarsko poslopje. Zraven je še posestva 2 3/4 orala.

Notranja uprava različnih soban je priprosta in cenena. Učne pripomočke dobiva šola brezplačno od trgovskih tvrdk, katere si delajo s tem reklamo; pripomočki ostanejo lastnina tvrdk.

Večina učencev stanuje v zavodu, le iz bližnje okolice hodijo na dom. Vstopnine je plačati 2 K, šolnine za učence iz okraja graškega okrajnega zastopa ni, za učence izven tega okraja znaša šolnina 30 K na leto. Za hrano in stanovanje plačujejo mesečno 30 K.

Učni načrt je določen za dve leti oziroma dve zimi. Šolsko leto se začne s 1. novembrom in neha z zadnjim aprilom.

V prvem letu so sledeči predmeti: veronauk, učni jezik, računanje, merstveno obli-

koslovje, risanje, zemljepisje, prirodoslovje, kemija, rudoznanstvo, gospodarsko rastlinstvo in živalstvo, čebelarstvo, petje, obrtna dela iz lesa in usnja. V drugem letu je: veronauk, učni jezik, zračje, rastlinsko življenje, živinoreja, živinozdravilstvo, gospodarstvo, zakonodajstvo, knjigovodstvo, sadjarstvo, gozdarstvo, računanje, zemljemerstvo, prva pomoč pri neizgodah in pletarstvo.

Pri vseh predmetih se ozira na kmetijske potrebe. V učni načrt pa je bilo treba sprejeti tudi nekatere splošno izobraževalne predmete. Tem bolj je to potrebno, čim dalje časa učenci niso obiskovali ljudske šole. V »Narodu« je pisal pred kratkim nekdo vrlo poučne članke o kmetijski šoli na Grmu. Pisatelj istih člankov pravi, da na vse zadnje vendar ne more biti naloga kmetijskih šol, da bi poučevali učence v splošno izobraževalnih predmetih. Seveda, naloga to ni, in se gotovo tudi v nobeni kmetijski šoli ne smatra kot prva naloga, a potreba je. Učenci prihajajo iz različno razrednih šol z različno splošno omiko. V kmetijskih šolah se toraj mora utvariti tudi pri nekaterih splošno-izobraževalnih predmetih skupna podlaga, na katero je treba zidati v drugih predmetih.

Ni namen teh vrstic, vabiti slovenske učence v nemško andriško šolo, ampak vzpodbuditi spodnještajerske Slovence, da si tudi sami osnujemo enako slovensko zimsko kmetijsko šolo. Ne čakajmo pomoči od dežele ali države, temveč pomagajmo si sami. Toda o tem prihodnji!

A. K.

Deželni zbor štajerski.

Gradec, 25. okt. 1904.

Upravna Sotla.

V seji dne 11. okt. je utemeljil poslanec Žičkar svoj predlog glede uravnave Sotle s sledečimi besedami:

Visoka zbornica! Dne 29. aprila 1899 je deželni zbor vsled mojega predloga sklenil, da se uravnava Sotla in njeni pritoki. Ob enem se je povabila hrvatska vlada, da se udeleži te uravnave reke Sotle.

Že dne 27. junija 1899 je naznanila hrvatska deželna vlada, da so se tudi onkraj Sotle vložile pritožbe o poškodbah, katere prizadeva Sotla na hrvatski zemlji. Hrvatska vlada smatra sistematično uravnavo te reke kot neobhodno potrebo.

Nasvetovala je skupni ogled te reke. Ta predlog sta deželni odbor in štajerska deželna vlada rada sprejela.

Hrvatska vlada je pričakovala potem od strani naše deželne vlade in našega deželnega odbora nadaljna naznanila, kdaj naj pošlje svoje kulturno tehnične organe (inženirje), da vzajemno z našimi izvrše ta obhod.

Hrvatska vlada je čakala silno dolgo, dalje kakor dve leti. Še le meseca septembra 1901 se je mogel izvršiti ta ogled. Tu sta bila navzoča tudi po jeden zastopnik ministrstva za notranje zadeve in za poljedelstvo.

Ko se je vršil ta obhod, je Sotla preplavljala zemljišča na hrvatski in štajerski strani. Zastopnik ministrstva za notranje zadeve je takrat izjavil, da tisti, ki dozda še ni bil prepričan o potrebi, Sotlo uravnati, se je moral zdaj prepričati o tej potrebi.

Deželni odbor štajerski je nato pripoznal potrebo, Sotlo uravnati, pritrtil predlogom komisije in

obvestil c. kr. namestnijo v Gradcu, kakor tudi hrvaško, slavonsko in dalmatinsko deželno vladu v Zagrebu z željo, naj tudi od svoje strani sprejmeta komisijske predloge. Naj namestnija in hrvaška vlada naznanita, kaj misli storiti glede načrtov za celo sotlisko strugo in kaj še posebej za posebno potrebno uravnavo Sotle pri Gregorevcih.

To delo, da se naredijo načrti, se je med našo in hrvaško stranko tako razdelilo, da se je zgornji del od Rogatca do Zapreškega mlina (pri Klanjcu) izročil v izvršitev naši vladi, med tem ko je prevzela hrvaška vlada izdelovanje načrtov za spodnji del, od Zapreškega mlina do izliva Sotle v Savo.

Hrvati so delali prav nagloma. Toda njihovih načrtov tukajšnja deželna vlada in deželni stavbeni red nista popolnoma sprejela, temveč so se stavili bistveni ter spopolnjevalni predlogi in se je celi načrt vrnil kraljevi hrvaški vladi. Ministrstvo za notranje zadeve je sprejelo te predloge in je načeloma obljubilo za uravnavo Sotle prispevek iz državne vodnostavbene uprave, med tem ko je poljedelsko ministrstvo izjavilo, da se zamore še le potem zavezati za prispevek iz državnega melioracijskega zaklada, kadar se predložijo dotični tehnični načrti.

Štajerski kulturno-tehnični organi so izvršili načrte od Rogatca do Debelakovega mlina pri Sedlarjevem. Treba je le še izdelati načrte za blizu 14 km od imenovanega Debelakovega mlina do Klanjca. Tako stoji ta zadeva danes.

Iz povedanega je pa tudi razvidno, da bo še dolgo časa trajalo, predno se bo začela ta uravnavo. Čudno je le to, da se hrvaška vlada, katera je poprej z velikim veseljem pozdravila naš predlog glede uravnave te reke, že tako dolgo prav nič ne gane in ne naznani, kaj sodi o dopolnilnih načrtnih predlogih, ki so se njej vposlali od štajerske strani.

Sotla je prizadevala med tem vedno večje poškodbe. Radi tega so se obrnile vnovič nekatere občine, katere ležijo ob Sotli, kakor Veliki Obrež, Rigonce, Loče, Mihalovec in Gaberje dne 8. septem. 1904 na deželni odbor, naj se Sotla ali uravnava, ali pa se naj na njenem desnem bregu napravi nasipi, da se zabranijo nadaljna opustošenja te reke.

Prvi del našega predloga je gotovo upravičen, namreč, da se v tem slučaju, če hrvaška vlada še ni vrnila njej pripisanih uravnalnih načrtov, potem c. kr. namestnija ta zadeva, ki je neizmerne važnosti za posestnike ob Sotli, bodisi na hrvaški ali štajerski strani, pospeši pri hrvaški vladi.

V drugem delu našega predloga prosimo, da se potrebno ukrene v obrambo soseske Gregorceve, ki je v posebni nevarnosti.

V poročilu deželnega odbora za l. 1902 se povdarja: „V prvi vrsti je potrebno, da se napravijo regulacijski načrti pri štajerski soseski Gregorceve, in sicer v obrambo te vasi, po deželnem stavbinskem uradu. Ta uravnava naj se čisto izloči iz načrtov, katere ima dognati hrvaška vlada glede proge Zapreški mlin do izliva Sotle v Savo.“

Kdor si je ogledal ta kraj, spozna lahko, v koliki nevarnosti se nahaja imenovana soseska Gregorceve. Sotla si je izkopala zgoraj nad to vasjo novo strugo ter se obrnila naravnost proti tej soseski. Vedno novi kosi rodovitnega obrežja se vdirajo v vodo. Lahko bi se že določil čas, ko pride vrsta tudi na hiše, katere bo voda odnesla. Radi tega so se obrnili sosesčani dne 2. febr. t. l. na deželni odbor, naj potrebno ukrene za obrambo soseske. Dne 9. marca t. l. so prejeli pod št. 5999 odgovor, „da ni primerno posamezna dela na štajerski strani v obrambo soseske Gregorceve iz celega regulacijskega načrta izločiti. Uravnava Sotle pri Gregorevcih bi dosegla le takrat pravi uspeh, če se izvrši na obojnem obrežju. Prebivalci naj torej do tistih mal, ko se bodo začela uravnava dela, sami zavarujejo obrežje s tem, da položijo nanj drevesa.“ Toda če hočete, da se vas reši gotovega pogina, se mora v njeno obrambo kaj več zgoditi. Samo polaganje drevja na obrežje ne bo zadostovalo, da se reši ta soseska.

Sosesčani niso v stanju, da bi vas varovali sami; tu morata pomagati dežela in država. Radi tega priporočamo, da se izvoli sprejeti tudi drugi del našega predloga, ki se glasi: „za obrambo soseske Gregorceve, ki je v posebni nevarnosti, naj deželni odbor ukrene potrebno.“ V formalnem oziru si dovoljujem predlagati, da se ta moj predlog izroči v posvetovanje deželnemu kulturnemu odseku. (Se je sprejelo.)

V seji dne 18 okt. je utemeljeval poslanec Hagenhofer svoj predlog, da se vplajajo mirovni uradi. Ta sodišča bi brezplačno delovala med strankami, ki se radi preprirov obračajo na sodnije in imajo toliko nepotrebnih stroškov. V isti seji je utemeljeval poslanec dr. Jurtela svoj predlog, da se mora dijaskim kuhinjam v Celju, Ptuju in Mariboru podeliti deželna podpora, katero uživajo nemški študentheimi v imenovanih mestih. Gospod govornik je celo mirno govoril in kazal na pravičnost, katera zahteva, da če se podpirajo z deželnim denarjem nemški zavodi, se morajo podpirati toliko bolj slični slovenski, ker so Slovenci ubog narod, medtem ko stojijo nemškim dijakom na strani mnogo številnejši in bogatejši Nemci. — Nemški poslanci so mirno poslušali. Predlog se je izročil v posvetovanje finančnemu odseku.

Socialni demokrat Resel je v seji dne 18 oktobra utemeljeval svoj predlog, da naj šolska poslopja v bodoče zida država. Predlog sam na sebi je umesten, zato so zanj glasovale vse stranke. Resel je pri tej priložnosti očital katoliškim poslancem, da so sovražniki šole in da se branijo njihovi pristaši postaviti nova šolska poslopja le radi tega, da bi ljudstvo ostalo nevedno. Konservativci so Reselnu silno ugovarjali.

Poslanec Robič je utemeljeval v seji dne 19. okt. svoj predlog, da se pomaknejo ljudske šole III plačilnega razreda v II. razred.

V seji dne 25 okt. poročal je poslanec Jurtela v imenu deželno-kulturnega odseka o poročilu deželn. odbora v zadevi regularjanja rek Sevnišnice, Močnika, Gabernee in Sromlice v brežiškem političnem okraju.

Občini Jurklošter v politič. okraju Laško se dovoli povišanje občinskih doklad na 45%.

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

Od dne 9. t. m. že traja med Ljaojanom in Mukdenom krvava bitka, kakoršne še ne pozna zgodovina. Položaj je bil sledeči: Ko je rusko levo (vzhodno) krilo porinilo Kurokija nazaj, je del teh čet napadel od strani japonsko armado Nodzu, ki je že začela prodirati za Rusi. Armada Oka pa je hotela zajeti rusko desno (zahodno) krilo. Vsled tega je bila preveč oddaljena od armade Nodzu, da bi ji pomagala. Med tem je pa Kuropatkin poslal tudi rezervne čete na desnem krilu in v središču v boj. V središču, kjer so že Japonci zmagovali, se je sam postavil na čelo polka ter ga vkljub ugovoru svojega generalnega štaba peljal osebno v boj. Ta vzgled ljubljene poveljnika je vojake tako navdušil, da so se kakor levi zagnali na sovražnika ter ga pognali nazaj. Tudi desno rusko krilo je vsled ojačenja začelo poditi sovražnika. Pri tem so Rusi uničili celo japonsko divizijo in uplenili mnogo topov. Levo rusko krilo, ki je bilo oslabiljeno vsled čet, katere so šle nad armado Nodzu, se je moralo začeti umikati. Toda zaradi goratega kraja so se umikali zelo počasi ter hrabro branili gorske prelaze. Zaradi tega ni mogel Kuroki prodirati vzpešno, kakor bi bilo potrebno, da bi odvrnil nevarnost, ki je pretila armadi Nodzu od ruske čete od strani. Ker je torej pretila od dela leve ruske armade armadi Nodzu nevarnost, moral se je umakniti. Vsled tega je bila tudi prisiljena se umakniti armada Oka, ki je pri tem umikanju mnogo trpela. Istotako pa tudi Kuroki ni smel dalje prodirati, ker se ni smel preveč izpostaviti. Oddelki generala Rennenkampfa, posebno kozaki, so ga pa tudi že začeli vznemirjati od vzhoda, ker so ga na desnem krilu obsli. S tem se je izkazal Kuropatkin kot izvrsten vojskovodja, ker je svoje čete tako vodil, da so se Japonci morali umakniti, če niso hoteli, da jih Rusi popolnoma porazijo.

O bojih so došla sledeča poročila:

Nemški polkovnik Gaedke poroča: Od 16. t. m., ko se je rusko levo krilo ojačilo, je začelo zopet prodirati. V sredini je bil dne 17. t. m. grozovit boj. Topovi so pokali, da se je zemlja tresla. Zlasti strahovito je bilo gromenje topov po noči od 17. na 19. okt., ki pa je proti jutru nekoliko ponehslo. Zadržuje se, da so po noči ruski voji napadli Japonce in si pri tem izvojevali velik uspeh. Čeravno so Japonci celo noč streljali s topovi na Ruse, je bil ubit samo eden ruski vojak. Dne 18. okt. se je boj nadaljeval in postal še ljutejši. Oddelek levega ruskega krila je napadel japonske zasede, toda brez uspeha. Srečnejši je bil drug oddelek levega krila. Srednje in desno rusko krilo je počasi prodiralo ter posedlo severno obrežje reke Šaho. Pri tem so Rusi uplenili dve japonski bateriji. Dne 19. in 20. t. m. sta si stala sovražnika onemogla nasproti. Samo redki streli so

motili mir. V noči od 20. do 21. so nameravali Rusi sprosen napad. Oviral pa jih je narastla reka Šaho. Dne 20. t. m. je začelo zopet deževati. Pota so zelo slaba. Divizija Kondratovič je ugrabila 20. okt. več japonskih topov. (Boj se je torej 20. okt. že zopet začel, česar pa poročevalec dne 21. okt., ko je to brzojavil, ni vedel. Op. uredn.) O bojih dne 20 in 21. okt. se poroča iz glavnega taborišča v Mukdenu, da so Miščenkovi kozaki zopet sijajno pokazali svojo bojno zmoglost in sicer v boju z dvema japonskima bataljonoma. Adjutant Garilov je začel streljati s svojo baterijo tako uspešno, da je bila japonska baterija razdejana, infanterija se je pa v brzem begu rešila. Na desnem krilu so se ruske prednje čete vrgle na en japonski bataljon, ga obkolile ter prisilile položiti orožje. Japonci se počasi umikajo.

Po poročilih iz Harbina še bitka vedno traja. Rusom se je posrečilo obiti japonsko desno (vzhodno) krilo, kar pomenja za nje velik uspeh. Po celi vrsti ljutih napadov na gorske zasede Kurokijeve armade se je posrečilo ruskim vojem pregnati sovražnika in zavzeti gorski prelaz Tuling. Konjenica generala Rennenkampfa je zavzela mesto Fengvangčeng, katero so Japonci zavzeli meseca aprila. (Če je ta vest resnična, potem so Rusi za hrbtom Japoncem.) Boj je skrajno ljut in krvav. Vsa pota in soteske, kamor so došli ruski voji, so bili pokriti z mrtvimi trupli japonskih vojakov. Zelo ljut boj je bil tudi ob reki Šilipa, kjer je največ trpel 17. armadni kor. Ruske izgube so velike, a se še ne morejo natanko dognati. Cenijo se na približno 15.000 mož.

Na morju.

Baltiško brodovje je torej že na potu v Vzhodno Azijo. Ruski listi so izračunali, da bo za to pot rabilo osemdeset do sto dni. V Rumeno morje bo prišlo koncem januarja ali sredi februarja, ako se brodovju nič ne pripeti. Brodovje plove jako previdno. Ve se namreč, da so prišli v Evropo japonski pomorski častniki, ki kaj lahko iz najetih parnikov trosijo mine. Pri nasprotniku, ki je tako zvit, kot Japonci, morajo biti pripravljene na vse.

Brodovje obstoji iz bojnih ladij prvega razreda »Aleksander III.« »Borodino« in »Knez Suvarov« nadalje iz posestrim »Peresveta« in »Pobede«, ki se nahajata že v Port Arturju, iz bojne ladje »Osljabja.« Nadalje so še manjše križarice, ki pa zdajšnjim zahtevam ne odgovarjajo popolnoma, »Navarin« in »Šišoj Veliki.« Brodovje tvorijo nadalje še velike križarice »Admiral Nahimov« stari »Dimitri Donskoj« »Aurora«, ki ima oklep le na krovu, novi »Oleg« ter mala križaca »Almas.« Poleg teh ladij plovejo v Vzhodno Azijo še pomožne križarice »Don«, »Ural«, »Kuban« in »Terrek« ter torpedni lovci »Bujni«, »Bodrij«, »Bijstri«, »Bezuprečnij«, »Bedovi«, »Bravi« in »Vidnij.« Število torpedovk še ni določeno.

Angleški list »Daily Chronicle« piše o pomenu in važnosti baltiskega brodovja tako-le: Ako se ladjam, ki so usidrane v Port Arturju, posreči skupno z baltiskim brodovjem napasti Togovo brodovje, bodo Rusi imeli 36 težkih topov, Japonci pa samo 21. Izključeno je namreč, da bi to premoč na težkih topovih izravnali številni, a manjši topovi japonskega brodovja. Admiral Viren naglašja s polnim pravom v svoji brzojavki na c. rja, da ima v tem slučaju upanje, da si pribori rusko brodovje popolno zmago. Čim se približa baltisko brodovje približno na 1000 morskih milj bojišču, bo že položaj admiral Toga zelo težaven. Na eni strani bo namreč moral opazovati novega sovražnika, na drugi strani bo moral stražiti portartursko brodovje admiral Virena. Težkoča in nevarnost take dvojne službe je brezdvomno izredno velika. Ako ima admiral Viren za hrbtom trdnjavo, pred sabo pa v gotovi oddaljenosti zaveznike, še lahko v tej vojni igra zelo važno vlogo. Njegovo brodovje je, kakor je razumljivo, v primeru s Togovim nerazmerno slabo,

vendar pa je dovolj močno, da nepričakovano vdere iz pristančca in postane še izredno nevarno japonskemu brodevuju.

Port Artur.

Po zasebnih poročilih, katera so došla iz Port Arturja, ima še trdnjava za dva meseca dovolj streljiva in še za dalj časa hrane. Na udajo ne misli nikdo od posadke. Kitajci poročajo o strašnih grozovitostih Japencev. Vedno hujše napadajo Japonci trdnjavo, ker vedo, da ji gre na pomoč baltiško brodevoje. Pomnožili so svojo oblegujočo armado in pripeljali novih topov. Trdnjavo sedaj tako oblegajo, da le težko pride kako poročilo iz nje. Toda dokler še ima posadka streljiva, ni pričakovati padca. Ako do novega leta ne pride pomoč, bo trdnjava brzkone izgubljena.

Politični ogled.

Poljski poslanec vitez Javorski — umrl. V Lvovu je umrl dne 24. t. m. nenadoma državni in deželni poslanec vitez Javorski. Bil je mnogo let v državnem zboru načelnik poljskega kluba. Umrl je bil sicer Slovan ter bil vobče tudi nam Slovincem naklonjen, toda vsled svoje politike, s katero je hotel dopasti vladi, ni mnogokrat ugajal ostalim Slovanom. N. v. m. p.!

Župan dunajskega mesta dr. Lueger je praznoval dne 24. okt. 60letnico svojega rojstva. Dr. Lueger je vodja katoliške stranke na Nižjem Avstrijskem in zaradi tega najbolj sovražena oseba od nasprotnikov vere, nemških nacionalcev in socialnih demokratov. Ob tej priliki mu je tudi čestital sv. oče in mu poslal svoj blagoslov.

Državni zbor bo sklican baje k zasedanju 17. ali 22. novembra. Nekateri listi poročajo, da bodo Čehi prenehali z obstrukcijo oziroma bodo iz nje izločili predloge za po uimah poškodovane. Če ne pride do rednega dela, bo pa vlada drž. zbor zaključila in bo vladala naprej s pomočjo § 14.

Kaj se godi na Balkanu? Urednik Peter Daskalov se je vrnil minoli teden v Sofijo s potovanja po Makedoniji. Dejal je, da je notranja organizacija vstajev tako močna, da lahko napove vstane, kadar hoče. Prebivalci se niti ne pričujejo tujim orožniškim častnikom, ker vedo, da tako nič ne pomaga. Posebno žalostne razmere vladajo med Srbi in Bulgari. Srbi hočejo usiliti v Makedoniji srbsko nadvlado, Bulgari pa tega nočejo. Vsled tega vlada med obema slovanskima narodoma tako hudo sovraštvo, da posegajo posamezni včasih po nožu, da dajo duška svoji strasti. Tako tudi tam stara slovanska napaka »nesloga« mori slovanska naroda.

Splošna vstaja proti Nemcem v Afriki. Položaj v nemški južnozahodni Afriki je za Nemce vedno hujši. Pripravljajo se vstane vseh rodov proti Nemcem, 7000 do 8000 nemških vojakov že sedaj ne more nič proti Hererom, ki štejejo komaj 10000 mož. Koliko vojakov bodo šele Nemci potrebovali, če bodo hoteli udusiti splošno vstajo. — Vstaja Hererov stane Nemce dosedaj 100 milijonov mark (1 marka 1/20 K), rabili pa bodo še 200 milijonov mark.

Dopisi.

Od Savinske doline. (V slovo.) Tukajšnji notar, gospod Kazimir Bratkovič, je prestavljen v Ptuj. Žnjim izgubijo prebivalci Savinske doline izvrstnega moža. Bil je zanesljiv narodnjak in je izključno skoraj samo slovensko uradoval. Pred vsem je g. notar Bratkovič blag odkritosrčen značaj, poštenjak od glave do nog, plemenitega srca, zavoljo katerih lastnosti smo ga obče čislali in le obžalujemo, da se moramo od njega ločiti. On je tudi znan kot dober jurist. Kakor nam

je težko, da zgubimo tako značajnega moža, tako tudi privoščimo in častitamo prebivalcem velikega ptujskega okraja, lepe Dravske doline in Holoških goric k pridobitvi tega gospoda in ga vsem tamošnjim Slovincem najtopleje priporočamo — ker tak vrli značaj je v današnjih dneh malokje najti, in v popolnem imenu besede je to dozdej naš — in žal, prihodnjic vaš — notar g. Bratkovič.

Sv. Krištof pri Laškem trgu. (Slovenska zmaga.) Volitve so se končale nad vse častno, s popolno zmago za narodno stranko. Znani nemškutarski gospodje so si mnogo prizadevali da bi bil izvoljen stari odbor, ki bi jim pustil zopet po svoje gospodariti ter pripravljati pot velikonemški ideji, toda zavedni naši kmetje so s složnim svojim nastopom to preprečili ter jim s tem kratko in odločno dali na znanje, da: trpimo vas še — a zapovedovali bomo sedaj mi in vi veste ubogali. V 2. in 3. razredu nam je bila sicer zmaga zagotovljena, vkljub temu so postavili nasprotniki svoje kandidate. Upali pa so z vso gotovostjo, da vsaj v 1. razredu zmagajo. Pa so se vračunali. Od 24 volilcev jih je prišlo volit v tem razredu 19 in od teh je volilo z nami 12, z nasprotniki 7. Kislih obrazov so odhajali malo prej še teko visoki gospodje z zavestjo: tukaj smo dogospodarili!

Izvoljeni so v odbor I. razred: Simončič Jože, Ulich Rudolf, Urbajs Anton, Sluga Matevž, Grešak Martin, Železnik Martin, Dirnmayr, Draksler Jak. v. d. Čerdičan; Šergan Fr., Marinko Janez, Čehovin Anton, Kolenc Anton. — II. razred: Ravnikar Ant., Orožen Jernej, Leben Gregor, Petek Janez, Šipek Al., Zelič Jurij p. d. Priušek, Kačič Luka, Drnovsek Fr.; Kandolf Izidor, Kobljč Fr., Kozole Fr., Draksler J. p. d. Tomc. — III. razred: Šunta Karol, Jančič Valentin, Rebozu Andrej, Juteršek Mat., Vaclavik Robert, Kajtna Fr., Petek Ant., Kukec Edvard; Jelenšek Matevž, Drobnič Ivan, Sluga Vinc., Kačur Anton.

Tako je padla predstraža »nemškega« Laškega trga!

Poročila o volitvah.

Stara cesta. Vsa čast občinam, ki so se držale pri zadnjih deželnozborskih volitvah tako močno, da ne izkažejo nobenega Brač-kijauca; sramota pa vsem onim, ki imajo istih več. Tudi v občini Stara cesta so se potrudili Štajercijanci, da ista ni ena izmed zadnjih, katere imajo precejšnje število nemškutarskih glasov. Sram Vas vse, ki ste oddali glasove Vratschkotu. Pesem Vam kliče: Strela udri iz višine izdajalca domovine!

Poznate Vi zaslepljenci tistega, kateremu ste oddali glasove? To je človek, kateri igra visokega gospoda, odkar ga je nemškutarski okrajni zastop v Zgornji Radgoni volil svojim načelnikom in mu daje mastne nagrade. Sedaj nima več žuljev, ampak postaja lepo okrogel ter si kupuje zlate »ketne.« Poznate njegove ožje prijatelje? So tisti Slovinci? Ne, to so radgonski zagrizeni Nemci in nemškutarji, saj se Vračko z zavednim Slovincem bratiti ne more. Poznate njegove pristaše? Ti hodijo dražit in pobijati mirne slovenske kmete, kakor se je to zgodilo na zadnji veselici v Zgor. Radgoni. Obetalo se Vam je, da bo ta večni kandidat znižal davke, ako ga izvolite. To pa to, še novih bremen bi Vam naložil, ter pripomogel do tega, da bi plačali višji davek za podpore Südmärke in nemškega sulferajna, to je društva, ki so nam Slovincem najbolj sovražna. Seveda zdaj nemškutarski »Štajerc« obrača ost proti Slovincem, rekoč, da je obetal Ploj odpravek vseh davkov. Fej umazani gifti kroti, ter vsem, ki se z njenim »giftom« omadežujejo.

Vaš Vračko trdi, da ni za se agitiral. Kako ste pa vendar izvedeli za tega orehovskega preroka pa se Vam vsaj ni pokazal v sanjah? — »Štajerc« Vam je priporočal, da poženete vsakega agitatorja črez prag; zakaj pa niste sledili temu dobremu nasvetu ter pognali tistega brezposelnega za prisilno delavnico zrelega pobiča, ki je agitiral za Vračka,

črez prag z bičem ali če tega ni bilo pri roki, z metlo. Kaj ne, taka orodja (bič, metlo, revolver, kol) imate Vi le za Slovence, ne pa za nemškutarje?!

Možje Slovinci, posebno Vi v Desnjaku, skrbite, da se kmala izruva plevel nemškutarije iz Vaših vrst, saj pa Vas je še nekaj, ki ste zvesti sinovi matere Slovenije! Pa dovolj — Bog daj norcem pamet, zaslepljenecem zdrav vid in tudi Stara cesta ne bo imela o prihodnjih volitvah nobenega nemškutarskega glasu več.

Iz slovenjebistriškega okraja. Ker po obliki odgovarja zakonu, priobčujemo naslednji popravek. Z ozirom na dopis, priobčen v 40. številu Vašega cenjenega lista z dne 6. oktobra 1904 pod naslovom »Iz slovenjebistriškega okraja« prosim — sklicuje se na § 19. tisk. zak., — da objavite sledeči popravek: 1. ni res, da sem pri zadnjih deželnozborskih volitvah agitiral v Mostečnem in Poljčanah za Stigerja, res pa je, da tega nisem storil, in da to lahko izpričam vsaki dan. 2. ni res, da sem in da preganjam učiteljstvo, res pa je, da zahtevam samo to, kar zahteva tudi šol. zak. 3. ni res, da mi sedanje slov. in nem. šol. oblasti niso naklonjene, res pa je, da so mi ravnokar omenjene šol. oblasti poslale že šest pismenih pohval. 4. ni res, da sem nasproti učiteljici gđe. Ivanki Kralj propal na celi črti, res pa je, da sem bil pri okraj. sod. popolnoma oproščen. 5. ni res, da mi je ljub in drag samo učitelj g. Polak, res pa je, da mi je ljub in drag vsak učitelj, ki izpolnjuje svoje dolžnosti vestno. 6. ni res, da se bodem moral odstraniti ali pa temeljito poboljšati, res pa je, da se ne bodem odstranil in tudi poboljšal ne, ker se ne čutim dolžnega. Poljčane, 21. dne meseca oktobra 1904. — Jožef Svetlin, nadučitelj.

Planinska vas pri Planini. (Nemškutarija cvete.) Zadužic je bilo brati v »Slov. Gosp.« da se je zadnje deželnozborske volitve udeležilo le 8 volilcev iz te občine in da so ti dali svoje glasove Wratschku ter potem šli k Schescherku na Planino na »frajbir.«

Sprejmite, gospod urednik, k temu naslednjo pripombo. Žalibog, da se občani tako malo udeležujejo bodisi deželno- ali državnozborskih ali občinskih volitev. Iz te malobrižnosti kakor tudi iz tega, ker verujejo nemškutarskemu »Štajercu«, izhaja, da pridejo v občinski zastop možje, ki našo okolico pred narodnim svetom smešijo in tako plešejo, kakor želijo posilinemski gospod župan Schescherko. Ako bi bila udeležba pri občinski volitvi številnejša, bi se lahko odpravila nezadovoljnost, ki se pojavlja vsestransko med občani s sedanjo občinsko vlado. Tako se je tudi zadnje deželnozborske volitve udeležilo le 12 volilcev in med temi so volili Wratschko: župan Jazbec, Primuž Rauter, Miha Šalobir, Matija Polšak, Primuž Ulaga, Frančišek Koželj, Matija Koželj in Jože Drobne, ki so vsi goreči privrženci Schescherka. Kandidata Slovencev g. dr. Ploja so volili Miha in Janez Žičker, Janez Jazbinšek in Miha Kolman. Čast tem vrlim štirim možem ki se niso bali zamere. Wratschkovi volilci niso dobili pri Schescherkotu »frajbira«, toraj so zastop izdali svojo narodnost. Občani, vzdramite se, zanimajte se bolj za javne zadeve in berite dobre častnike, da ne bomo pred svetom veljali kot zadnji.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. Gosp. Kazimir Bratkovič, c. kr. notar v Gornjemgradu, je prestavljen v Ptuj.

Odlikovan rojak. G. Anton Bezenšek, prof. v Plovdivu, je praznoval dne 13. t. m. petindvajsetletnico svojega delovanja v tujini. Ob tej priliki je bil odlikovan od bolgarskega kneza z najvišjim redom za »nauka uskustvo.«

S šole. V Braslovčah je nastopila učiteljsko službo gđ. Berta Meglič iz Vranškega.

Vzdramite se zaspane podružnice! V ravnokar izišlem koledarju družbe sv. Cirila in Metoda najdemo mnogo štajerskih podružnic, ki za l. 1903 niso vposlale vodstvu nobenih doneskov. Te podružnice s črno piko se nahajajo v sledečih krajih: v Braslovčah, za breški okraj v Brežicah, v Celju moška, v Gradcu akad., v Št. Juriju ob juž. žel. ženska, v Konjicah, v Lehnu, v Sv. Lenartu v Slov. gor., na Ponikvi, v Rečici v Sav. dol., v Sevnici, v Slovenjgradu in okolici, Šaleška dolina v Šoštanj, v Škofji vasi pri Celju, v Trbovljah in okolica (prej Zidanmost in okolica), v Velenju, v Veliki Pirešici, v Žalcu pri Celju.

Slavlje slovenskega pesnika. Pesnik Simon Gregorčič, ki je dne 15. t. mes. dovršil šestdeseto leto svoje starosti, bo 28. t. mes. praznoval 60. svoj god.

Ornik in Stiger in njih smola. Naše besede, da je Stiger nedelaven in nesposoben poslanec, so vzbudile Stigerja, da je prijel za pero ter po v zoru slovenske interpelacije skrpučal tudi neko interpelacijo o uravnavi Pesnice. Podpisal mu je interpelacijo tudi Ornig. Kako sta se Ornig in Stiger ravno s to interpelacijo vrezala ter dokazala pred celo deželo — o smola — svojo veliko zaspansost, razložili smo v uvodnem članku. Sedaj pa Stiger zopet trdovratno molči. Ornig pa je žel včeraj prave viharje — smeha. Klobasaril in klobasaril je o delu jetnikov tako neumno, da se mu je smejala cela zbornica. »Štajerc« in njegovi podrepani pa so ponosni na Orniga! So pač ubogi zaslepljeni in duševni revčki!

Fram. V nedeljo po poznem opravilu se vrši slovesno blagoslovljanje novega dvonadstropnega ter zares krasnega šolskega poslopja. — Utonil je v nedeljo med večernicami v framskem potoku trileten otrok Maks Napast. Nesrečna varuhinja se je rajši v hiši kratkočasila, otroka pa pustila zunaj samega.

Sv. Peter pri Radgoni. G. Ivan Vognin, šentpeterski kaplan, se pelje domov od ljudske veselice pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 23. t. m. Na Grisu ga iznenadi obupajoči krik in vik žensk pred gostilno Alojza Veberič. Gostilničar je šel v klet, napolnjeno z vinskim moštom. Od ogljikove kisline omamljen se je zgrudil na tla in brez zavesten obležal. Tu se g. kaplan ojači in gre s Francetom Horvat v klet, ponese brez zavestneža na svež zrak ter ga tako reši — gotove smrti.

Cezanjeveci. Neizprosna smrtna kosa je dne 24. t. m. iztrgala iz naše sredine vrlega moža Jakoba Murkovič v 48. letu njegove dobe. Bil je cerkveni ključar cezanjevske podružnice Sv. Roka, vzgleden mož in narodnjak, poštenjak! Blag mu spomin!

Ljutomer. V tukajšnje šole realno bodo se sprejemali učenci v četrtek, dne 3. in v petek, dne 4. novembra t. l., vselej ob 9. uri predpoldne v učni sobi na glavnem trgu. Vsak učenec, ki vstopi na novo, naj prinese s seboj zadnje šolsko naznanilo, ali pa spričevalo tiste šole, ki jo je obiskoval do zdaj.

Iz Lešnice pri Ormožu. Redke so občine, v katerih bi občinski predstojniki četrto stoletja ali še več županovali. Med te redke slučaje se ima čast naša, zelo obširna občina steti. Naš občinski predstojnik gospod Florjan Kuharič nam že 26. let častno, pošteno in neotrudljivo županuje; to lepo število let gotovo dokazuje, da ima občina Lešnica veliko zaupanje do njega.

Ogenj. Iz Vidma se poroča, da je dne 19. t. m. popoldan pogorel kozolec posest. Jan. Koritnik iz Stare vasi. Zahvaliti se je pridnim, srčnim sosedom, ki so prišli takoj na pomoč, da se ni hiša vžgala, ker je bila komaj 20 korakov oddaljena. Škode je nad 400 K. Zavarovan je za malo svoto. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Nesreče. Posestnika Franca Rebernak iz župnije Šmartno na Pohorju je v gozdu zadela srčna kap. Njegovo truplo so šele našli čez tri dni. — Od 10. t. m. so pogreša posestnik Rok Tepeš iz Stolovnika. Bati se je, da je padel tisto noč v narastli potok ter utonil. Dne 20. t. m. se potegnili iz Save blizu Čatežkega broda mrtvega moža, v katerem so spoznali Tepeža. — V Rudečem bregu je padel dne 13. t. m. v potok Slepica petletni Rudolf Arbeiter. Deroča voda ga je že nesla kakih 50 korakov, ko so opazili nesrečo. Na klice je priletel žagar Hernberger ter skočil v globok, deroč potok ter z nevarnostjo lastnega življenja potegnil dečka iz vode. — Na skednju gostilničarja Fr. Vrbovec v Hrastje Moti so našli dne 21. t. m. zjutraj 70 letnega dnarja Janeza Steinerja mrtvega. Prejšnji večer je hotel splezati iz skednja na seno, kjer je bilo njegovo navadno ležišče; pri tem se mu je pa brzkone spodrsnilo in je padel nazaj v skedenj, kjer je mrtev obležal. — Iz Brežic se nam piše: Isto noč kakor Tepež je izginil Franc Koritnik, hlapec pri posestniku Stergarju v Zakotu. Na potu proti domu, ko je šel iz gostilne Marije Fervega, je moral čez narasli potok Gabernica, katerega valovi so ga gotovo potegnili s seboj. Izginoli je bil 70 let star.

Vrta narodna občina je tudi občina Ceršah, ne samo občina Loka, tako se nam poroča. Tudi v tej občini je bil enoglasno voljen Thaler in Lopič. Mi to z veseljem pričujemo, ter samo želimo, da bi pri prihodnjih volitvah bila večina takih občin.

Iz ptujске okolice. Veliko se zadnji čas govori in dela za slovenske obrtnike, trgovce in krčmarje po geslu »Svoji k svojim.« Če pa pogledamo v Ptuj, zamoremo li spoznati svoje trgovce in krčmarje? Imajo li napise v našem slovenskem jeziku? Ne, ampak le še v blaženi nemškutariji. Je tudi med odličnimi stanovi tako malo narodne zavednosti? Vprašamo vas, kateri imate nemške napise, ste li morda odvisni od Nemcev? Zakaj zmirom stara nemškutarija? Tako ne pridemo Slovenci nigdar do svojega cilja, svojih pravic, enakopravnosti. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Mi bomo začeli zahtevati odločno narodne gostilne in trgovine, za katere tudi vas slovenski voditelji opominjamo, da nam jih priskrbite. Mlačnjakov, zaspancev in nemškutarjev ne maramo, iz katerih postanejo potem odpadniki, sovražniki našega naroda, kakor se je to dosedaj med nami godilo. Mi smo pripravljene storiti našo dolžnost, storite tudi vi vašo. — Več kmetov iz ptujске okolice.

Umrl je v Gorici enoletni prostovoljec medicince A. Jesih iz Konjic. Na vojaških vajah si je nakopal bolezen. N. v m. p.!

V Št. Andražu nad Polzelem se je vršila dne 17. t. m. občinska volitev ob ogromni udeležbi. Nasproti sta si stali dve stranki. V tretjem in drugem razredu je zmaga dosežaj vladujoča stranka, v prvem razredu pa nasprotna.

Celjske novice. Gospa Nadina Slavianskij bo imela svoj koncert v celjskem Narodnem domu dne 21. decembra t. l. — V Celju se bo ustanovila godbena šola. Podučeval bo g. Korun, pri katerem se naj oglašijo dečki iz mesta in okolice, ki imajo veselje do godbe. — Grozna nesreča se je pripetila 20. t. m. pred 12. uro opoldne v Celju med železniskim skladiščem in celjskim kolodvorom. Majdičev hlapec Weis se je hotel skobacati na težak »parizer«, ki je bil naložen s pšenico. Med tem so konji prehitro potegnili in hlapec je padel tako nesrečno z voza, da so mu šla kolesa čez nogo ob strani do ramen in mu poškodovala tudi glavo. Menda se bo težko rešil smrti. — Minolo soboto, dne 22. t. m. popoldne so šla štiri dekleta iz celjske šole domov proti Lokrovcu. Pri hiši gospe Vasič jim je prišla nasproti neka gosposko oblečena ženska ter jih vprašala, bi li ne hotela katera izmed njih iti z njo. Vse razven 8letne hčerke posestnika Lednika, so rekle,

da ne gredo. Ko se je pa Lednikova pripravila, da bo šla s tujo žensko, so jo začele ostale tri nazaj vleči, tako da je nastalo tiganje in suvanje med dekleti in žensko za Lednikovo dekle. Seveda je močna ženska preobvladala ter Lednikovo s seboj odpeljala. Ko so učenke domov prišle, so seveda slučaj staršem povedale, vendar se za stvar nihče ni resno pobrigal. Šele ob šestih zvečer je prišla mati Lednikove k orožnikom v Celje, kjer je prosila pomoči. Ob tem času je bila tujka z dekletom že bogve kje. Brzjavilo se je takoj na vse strani, toda doslej brez uspeha. — Lednikovo dekle je za svoja leta dovolj razvito, je lepega obraza in ima rudečkaste lase, po čemer jo je lahko spoznati. Ptujka ženska pa je male postave, precej močna, čokata in nosi očala. Ker se je ta zločin dogodil ravno dan po velikem sejmu sv. Uršule v Celju, se sumi, da imajo pri stvari židje svoje spletke. Misli se tudi, da je imenovana tujka možki v žensko preoblečen, to pa zaradi tega, ker so trdila dekleta, da je bil govor tujke čisto možki.

Celjski porotniki za jesensko zasedanje. Glavni porotniki: K. Teppei, lesni trgovec v Celju; K. Rebul, lekarnar v Slov. Gradcu; Fr. Ropan, posestnik na Lubečni; Z. Rudl, občinski predstojnik v Starem trgu; Fr. Cetin, posestnik v Selih; Andr. Sutter, posestnik v Konjicah; Jož. Balon, posestnik v Starivesi; Alb. Pauscher, usnjarij pri Sv. Duha blizu Loč; A. Kocuvan, trg. v Šoštanj; F. Tekautz, pekovski mojster v Štorah; O. Reiter, trgovec v Slov. Gradcu; A. Čapl, posestnik v Šmarjeti; A. Strojnik, posestnik v Mislinjah; J. Vrečko, trgovec v Gornji Sušici; J. Forte, mesar v Loki; K. Henke, gostilničar v Meži ob Dravi; A. Šricar, gost. v Dobertešnjivasi; A. Seic, kovač v Žalcu; K. Feršing, posestnik v Rogatcu; H. Ratej, gostilničar v Vojniku; K. del Cott, milar v Brežicah; Z. Šešerko, trgovec na Planini; J. Prögelhof, založnik pive v Celju; K. Mörtl, sladničar v Celju; K. Terglav, posestnik v Gornjih Grušovljah; F. Pototschnig, usnjarij v Slov. Gradcu; J. Kožuh, posestnik v Škofji vasi; F. Kristan, posestnik v Lehnu; Mart. Goršek, posestnik v Šoštanj; M. Karnovšek, posestnik v Št. Petru v Savinjski dolini; Fr. Virant, posestnik v Žalcu; J. Sulčič, trgovec v Velikih Širjah; A. Kirchbaum, posestnik v Konjicah; F. Varlec, trgovec v Brežicah; dr. A. Schirmmaul, zdravnik v Rajhenburgu; J. Presker, posestnik v Loškem bregu. Nadomestni porotniki: A. Sonnberger, lončar; J. Matič, trgovec; A. Seutschnig, mesar in P. Derganc, ekonom, vsi v Celju; K. Špes, posestnik v Začretu; F. Mosman, trgovec; J. Strohmayer, urar in F. Wilcher, privatnik v Celju; A. Vengust, posestnik na Lubečni.

Konkurz je napovedal lastnik papirnice v Jurkloštru pri Rimskih toplicah, Adolf Goldmann.

Vitanje. Razširjajo se neverjetne, a skoro popolnoma utemeljene novice, da si je protestantovski pastor iz Celja tukaj izbral drugo hišo, kamor bode zahajal. Prejšnji njegov gostitelj nam trdi, da so se boljši ljudje spametovali ter začeli opuščati njegovo gostilno radi krivoverca. Hvaležni učenik »čistega evangelija« pa mu tudi hrbet obrača ter sili bližje h katoliški cerkvi, bližje k Marijini cerkvi, v hišo, katero ob nedeljah in praznikih obiskuje največ katoličanov. Ko hrumi proti naši veri in proti Marijinemu čiščenju, zakaj tišči k Marijinemu svetišču, zakaj nas ne pusti v miru? In kdo ga podpira? Gostoljubno in prisrčno bo vsprejet v gostilni, ki je lastnina in v oskrbi nekdanj navdušenega Slovenca, kateri je v zelo tesni zvezi s slovensko šolo z izključno katoliškimi otroci. Kako srečni pa bodo katoliški obiskovalci te gostilne, prihajajoči od božje službe kato'iske v protestantsko zavetišče, kako srečni katoliški stariši svojih katoliških otrok, katere so besede in njih pomen postav 14. maja 1869 in 2. maja 1883, o tem o prvi priliki!

Cudno, res čudno! Učiteljstvo za breziški okraj je izbacnilo iz šolskih knjižnic

knjige družbe sv. Mohorja. Za danes bilježimo le suho dejstvo, a prosimo uljudno g. predlagatelja, učitelja Brinarja, da bi blagovolil utemeljevati svoje predloge. Po pravici je javnost na nje radovedna.

Ponarejene bankovce po 20 K sta izdajala v Sevnici dva moža iz Kranjske. Ko sta ju orožnika prijela in preiskala, sta našla pri njima še 29 ponarejenih bankovcev.

Novo knjigo so izdali Njih ekselencja presvitli knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik in sicer z naslovom »Obris cerkve, zavoda in delovanja častitih gospodov duhovnikov misijonarjev sv. Vincencija Pavljana pri Sv. Jožefu višje Celje.« V Mariboru 1904. 80. str. 157. Pisatelj nas pelje najprej v stare zgodbe gričeka in cerkve sv. Jožefa in opisuje razne dobe stavbe in misijonske hiše. S posebnim zanimanjem bodo gotovo čitali posebno starši duhovniki, ki so se poznali prve goreče misijonarje pri sv. Jožefu, lepe črtice iz njih življenja in posebej o začetku misijonske postaje. Za naše versko, pa tudi kulturno življenje je važna statistika vseh misijonov v naši škofiji, ki so jih imeli goreči Vincencijevi sinovi od ustanovitve celjske hiše do dandanes. Med najlepših dele tega spisa pa štejejo životopisne črtice nekaterih provincijalnih in hišnih predstojnikov, ki so vzpodbudne in zanimive ob enem. Ostala knjiga poroča o novejših jubilejnih slovesnostih pri sv. Jožefu in objavlja štiri priložnostne pridige in en govor visokega pisatelja. Knjiga je lepo s slikami okrašena, sploh lepo opremljena.

Pesnik Simon Gregorčič. Ravnokar sta izšli tiskom in v zalogi »Narodne tiskarne« v Gorici sledeči knjigi: S. Gregorčič. »Svetopisemska knjiga Job in psalem 118.« Poslovenil — V Gorici 1904. Strani 173 v 16i. Stane: mehko vezan 180 K, vezan v platno 230 K, z zlato obrezo 280 po pošti več 20 v. Dr. Franc Sedej. »Pojasnilni uvod v knjigo Job. Sestavil — V Gorici 1904. Strani 32 v 16i. Stane: mehko vezan 40 v, po pošti več 5 v. Obe knjigi skupaj vezani staneta: v platno 270 K, z zlato obrezo 320 K, po pošti več 20 vin. Čisti dobiček sta pisatelja velikodušno prepustila »Šolskemu domu« v Gorici; zato se preplače hvaležno sprejemajo in se bodo objavljale v domačih listih. Slovenci, sezite po krasnem prevodu svojega pesnika in rodoljuba ter po poljudni razpravi pisatelja bogoslovca. Nabozno vprašanje v pesniški obliki predstavlja nedosežen umotvor. Z naročevanjem in čitanjem pokaže narod, da razume svoje moče v njihovih namerah ter da jih je vreden. Rodoljube prosimo, naj širijo to knjigo, ki je vredna, da diči vsako slovensko in krščansko hišo!

Najnovejše politične vesti. Včeraj je cesar imenoval nove ministre: za finančnega ministra je imenovan dozdajšnji sekcijski šef, nemški liberalcec dr. Kosel (prej Böhm Bawerk), za poljedelskega ministra češki plemenitaš grof Ferdinand Buquoy (prej baron Giovanelli) za češkega ministra pa Staročeh dvorni svetnik dr. Randa. Jugoslovani pa še vedno nimajo nobega zaupnika v ministerstvu.

Cerkvene stvari.

Duhovske vesti. Župnija Razbor je podeljena tamošnjemu provizorju č. g. Josipu Krohne. — Č. g. kaplan Alojzij Kramaršič je prestavljen v Makole in č. g. Martin Agrež je prestavljen k Sv. Marku pri Ptuj.

Prošnja. P. n. gg. duhovniki, ki so udje pobožne družbe »Associatio perseverantiae sacerdotalis«, se z ozirom na »memorandum« v št. 8. društvenega lista »Korrespondenz« uljudno prosijo, da blagovolijo zaostalo naročnino na ta list poslati pod pisanimu, ako je niso že poslali naravnost upravništvu imenovanega lista. — K. Hribovšek, stolni dekan, ravnatelj družbe »Assoc. persev. sacer.« za lavantinsko škofijo.

Ljudska pesmarica se dobiva v Mariboru le pri knjigarju Maksu Isling v Gosposkih ulicah. Pri večjih naročilih (vsaj 10 izvodov) in proti predplačilu pa daje 20 % popusta samo prodajalna katol. tisk. društva (Ničman) v Ljubljani. — Toliko v odgovor na mnoga vprašanja in pomotna naročila.

Requiem za srednji glas z orgljami. Zložil in založil Fr. Kimovec, kaplan na Bledu, 1 K. — Skladba je za čisto priproste razmere: poje jo lahko organist sam, lahko pa jo proizvaja tudi cel zbor enoglasno; v ta poslednji namen je dal skladatelj sam navodila, kako razdeliti razna mesta med posamezne glasove. Istotako pa bi dosegla dva menjajoča se glasova, zlasti mezzosopran in bariton, najboljše uspehe. Tukaj najdemo nekaj novega, zlasti v deklamaciji, ki napravi celo skladbo zelo svežo, včasih uprav dramatično. Requiem je cel skomponiran in vendar zahtevajo n. pr. Graduale Traktus ter sekvenca Dies irae (z 9 kiticami) le zelo malo časa. Med tiskovne pogreške je menda šteti, da manjka več določil za tempo. Druge pogreške je lahko najti in popraviti; omenimo tu le važnejše: v 2. vrsti na strani 2 na (e) is bodi v basu f. Na strani 3. v predzadnjem taktu se je izogniti napačnim postopom s tem, da vzame melodija na -lei- le polnoto g (mesto d-g). Na isti strani v predzadnjem taktu zadnje vrste naj je prva nota v melodiji samo osminka. Str. 8, v začetku 2. vrste mora 1. nota v 3. glasu biti g (ne a) — Po našem mnenju bi bilo zelo dobro, za pevce prirediti posebno izdajo samo z melodijo. Marsikateri pevec ima strah ali recimo respekt pred to partituro za orgle, ki pa bi izginil priprostoti mali izdaji. — S. S.

Iz Podrede. V nedeljo, dne 23. t. m. se je obhajala redka slovesnost v naši župniji. Vlekli so se novi zvonovi v zvonik pri podružnici žalostne M. B. na Starih gorah. Zvonovi so na obče zadovoljstvo ljudstva, ki je v ta namen tudi veliko pripomoglo. Vili jih je Jan. Grassmayer iz Viltena pri Inomostu. Vlč. mnogozaslužni g. župnik, ki ima veliko zaslug za podsredsko župnijo, je prišel iz daljnih krajev sem iz Hajdina. Vse se ga je razveselilo, ko so ga ogledali. On jih je namreč naročil in imel pridigo.

Društvena poročila.

V nedeljo v St. Ilj! Naše »Kmet. bral. društvo« priredi v nedeljo, dne 30. oktobra svojim udom in vsem milim gostom lepo zabavo. Na vzporedu je najprej »Šaljiva trgatav.« Nevarno bo že, ker menda pri vsaki trti stoji policaj ali pa orožnik z nasaženim bajonetom, a gotovo bode veliko veselja in smeha. Po trgatvi se začne tombola, kjer zopet lahko vsakdo poizkuša svojo srečo in bo gotovo tudi lahko vesel lepega darila, ako mu je sreča mila. Domači in drugi pevci pa nas bodo kratkočasili z milodonečimi pesmicami. Čisti dohodek je namenjen za potrebe društva in pa za uboge slovenske šolarje. Pride zima in siromačeki potrebujejo obleke, košček kruha in drugih reči. Koliko jih samo zato gre v nemško šolo, ker jim tam vse obljubijo! Dajmo jim tudi mi po svojih močeh in gotovo bodo ostali pri nas in se nam ne bodo odtujili. Veselica ima toraj imeniten, prevzvišen namen; zato se nadejamo prav obilne udeležbe. Zabave gotovo ne bo manjkalo. Toraj: Na veselo svidenje!

Slov. kat. izobraževalno društvo v Studencih. Častni član g. dr. Rado Pipuš je daroval društvu 50 K, za kar mu izreka odbor najtoplejo zahvalo.

Ustanovni občni zbor »kat. slov. izobraževalnega društva v Pilštanju« se je vršil dne 23. t. m. prav lepo. Se je pač videlo, da so Pilštanjčani zavedni in vedo ceniti take prireditve. Zborovanje je vodil domači g. kaplan in je v svojem nagovoru povdarjal, kako sveta je dolžnost vsakega Slovenca, braniti ugled in gledati na čast svojega naroda. Odločni ruski in čili

češki narod naj nam bota vzor, kako je treba napejati vse moči, da ne zaostanemo za sosedi. Bog sam tirja to od nas. Poslal nam je v ta namen voditeljev kakor apostola sv. Cirila in Metoda, Slomška in drugih apostolskih mož in še nam jih vedno pošilja. Čedalje bolj pa to nalogo razumeva tudi narod sam; zato se izobrazuje. Stevilna bralna in izobr. društva so priča temu in kažejo povsod vedno lepše uspehe. Skrajni čas je bil, da smo storili tudi mi svojo dolžnost. — Nato so se prečitala in razložila pravila. G. dr. Jančič je v šaljivem pa obenem zelo poučnem govoru še bolj pojasnil pomen izobr. društev. Bog nam je dal zato razum, da si ga bistrimo in olikamo. Branje dobrih knjig in časnikov je sredstvo za izobrazbo. Že na obnašanju se pozna človeku, ali kaj bere. Povdarjal še je posebno korist branja v gospodarstvenem oziru. Z istim zanimanjem smo poslušali tudi g. kaplana Volčiča. Pozdravil je naše društvo kot Slovenec in kot duhovnik. Govoril je prepričevalno o pomenu časnikov. Iz časnikov se lahko mnogo učimo; časniki so po delu najlepše razvedrilo. Če se hočeš poučiti o svojih državljskih pravicah, beri časnike. Pravice je treba poznati, potem se jih pa posluževati. Pa bodi previden pri časniku; vprašaj prej, kdo piše v ta ali oni časnik. Razloček je med časniki, katere pišejo lumpi in špricani študenti, pa med časniki, katere izdajajo akademično izobraženi časnikarji. G. župnik Tomažič je pozdravil v njemu lastni prisrčni besedi novo društvo, ki se je osnovalo v njegovi župniji in je vzpodbujal navzoče, naj se društva oklenejo, naj pridno zahajajo v čitalnico in naj berejo samo dobre časnike. Izobraževalno društvo ima nalogo, zapreti slabim časnikom pot v župnijo. Beseda govornikov je prišla iz srca, zato je tudi dosegla svoj namen: prodrla je v srca. Takoj se je oglasilo za društvo 105 članov. Po splošnem odobravanju se je sestavil ta-le odbor gg: kaplan Jos. Lassbacher, predsednik, nadučitelj Miloš Germovšek, podpredsednik, učitelj Franc Stauer, tajnik, slikar Rudolf Gnus, namestnik, Tončka Vajdič, blagajnica, učiteljica Kristinka Berthold, namestnica, mladenič Alojzij Lapornik, knjižničar. Izvolila sta se tudi dva računska pregledavalca: posestnika Ivan Bokalič in Anton Zakošek. Z burnim »Živijo« smo pozdravili nato vsi brzojavko č. g. Grobelšeka, kaplana slovenjebistriškega ki je pristopil k društvu kot ustanovnik. Bog povrni tudi vsem drugim darovalcem, kakor posebno g. Ivanu Regvatu v St. Pavlu pri Preboldu! Živeli posnemovalci!

Iz Laškega trga. Komaj dober mesec nas loči od zadnje predstave našega bralnega društva in že se je vršila zopet druga glediska prireditve dveh veseloiger. Priznati moramo, da tako dobro se v našem trgu dosedaj še ni predstavljala nobena igra. Obe igri »Garibaldi«, kakor »Bob iz Kranja« ste bili srečno izbrani za naše razmere, akoravno je prva za drugo zaostajala. Pri prvi kot pri drugi pa so se igralci potrudili po vsej svoji moči, tako, da je bil uspeh neizogiben. Res, nikdar bi ne bili vrjeli, da imamo v našem trgu take umetnike za gledališke predstave. Posebno smo občudovali gos. Elsbacherja, v vlogi Matičeta s svojim lepodonečim baritonom, gđc. Kos kot Polonico, in urno Nežiko (gđc. Šoterjevo), katera nas je zabavala tudi z lepim petjem. Pri igri »Garibaldi« so povalno omeniti g. Moll kot Ribič, gđc. Steglenškova kot njegova hči Rozika in g. Lorenc; a tudi gđc. Mlagova je v vlogi hude žene Marije storila svojo dolžnost, kakor g. Primožič kot napačni »Garibaldi«. Ta predstava, ki je bila natlačeno polno obiskana, nam je zopet dokaz, da naše bralno društvo uspešno deluje po svojem programu, da se utrdi slovenska zavest v ponemčurjenem trgu. Le tako naprej in uspeh ne bo izostal!

Sv. Ana na Krembergu. Dne 16. okt. je priredilo naše bralno društvo veselico, pri kateri se je ponavljala igra »Trojna pot v življenje«. Igralci so jako dobro izvršili svojo

nalogo. Domači pevci so pod vodstvom gosp. M. Strmice med posameznimi točkami lepo in marljivo popevali. Udeležba je bila povoljna. Počastilo nas je s svojim prihodom tudi nekaj vrlih benediških deklet. Domači g. kaplan pozdravi zborovalce, jih vzpodbuja k branju dobrega berila in marljivemu podpiranju bralnega društva. V imenu mariborskih slovenskih mladeničev pozdravi in k narodnemu delu vzpodbuja anovske mladeniče A. Poš. G. Predsednik A. Vakič se končno zahvali vsem zborovalcem za prijazno udeležbo ter želi, da se kmalu zopet priredi veselica, pri kateri naj se predstavlja lepa igra »Mlada pevka«. Znatne podpore našemu bralnemu društvu so dali v tem letu č. g. dr. A. Suhač, g. dr. J. Kronvojl in č. g. Ernest Trstenjak; hvala jim in Bog plati!

Iz Starega trga pri Slovenjgradcu. Dne 16. t. mes. so priredili mladeniči starotrški dve igri: »Štipko Tiček« in »Vedeževalka«. Obe sta se nepričakovano izvrstno obnesli. Le tako naprej! Hitro nam priredite zopet kake predstave. Pokazite tudi naprej, da se ne ustrašite zaprek, ki vam jih delajo vaši nasprotniki. Nastopil je tudi mladeniški govornik, ki je omenjal, kako bi se združili mladeniči celega okraja. Rekel je med drugim tudi, da bi se priredil mladeniški shod za slovenjgraški okraj. Bog daj, da bi se ta misel uresničila, ker tukaj je to res potrebno. Udeležba je bila precejšnja, le iz Starega trga jih je bilo malo. Povsodi se bolj zanimajo za tako stvar, le tukaj ne. Seveda, ko bi se kaj drugega napovedalo, tedaj bi vsak prišel, ali pri pošteni veselici je pa škoda vsakega krajcarja. Sramota je res za tako zavedne Starotržane! Pa to vas naj ne straši, mladeniči, le vedno naprej! Pokazite vsemu svetu, da še bedite. Postavite se vi na čelo narodnega gibanja! Starotržani so pa s svojo nenavzočnostjo pokazali, da so res strahovito zaspani.

Slov. kat. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu si je izvolilo na I. občnem zboru v zimskem tečaju 1904/5 sledeči odbor: Predsednik: iur. Lovro Pogačnik, podpredsednik: phil. Val. Rožič, tajnik: phil. Fran Kotnik, blagajnik: phil. Karel Dermastia, gospodar: phil. Jože Koletič.

Gospodarske drobtinice.

Redilna štupa za živino. Č. kr. kmetijska družba kranjska nam poroča: Po časnikih, koledarjih in pristikah z velikanskim vriščem priporočajo redilno štupo za živino, zlasti za prašiče, in celo potujoči prodajalci ponujajo kmetom to blago kakor nekaj čudo-

tvornega. Trdijo, da živina, ki uživa to štupo, izredno izvrstno uspeva in se redi, in če je bolna, se ozdravi. — Kaj pa je redilna štupa? Redilna štupa je zmes oglja, turščine ali kake druge moke, klajnega apna, kuhinjske soli, Glauberjeve soli, rožičeve moke, zdrobljenega ovsa, zdrobljenih brinovih jagod, sladkih koreninic, janeža, koporca, encijana itd. — Edina moka v taki štupi je redilna, a te stane v štupi kg 2 K; in te pač kmetovalec ne bo v lekarni kupoval. Priporočljivo je klajno apno, ki stane kg 25 h, in sol, ki stane 7 h; a v redilni štupi se ti dve snovi plačujeta po 2 K kg. Kaj pa drugo? Brinove jagode, janež, koprec, encijan itd. prav gotovo ne rede; res je, da včasih prebavljanje pospešujejo, dokler se jih želodec ne privadi, a priporočati, da bi se te reči redno pokladale, je nezmisel, in jih vrhutega živinorejec lahko sam kupi za par vinarjev, če jih ne dobi zastoj. — Kakc učinkuje redilna štupa? Jedino, kar je glede učinka te redilne štupe upoštevati poleg učinka klajnega apna, je neki brezpomemben vpliv na prebavljanje; to pa živinorejec bolje doseže z dobro postrežbo in s krmo ter s cenejšim polaganjem soli. — Komu koristi redilna štupa? Redilna štupa koristi samo izdelovalcem, ki z njo delajo ogromne in neopravičene dobičke. — Komu škoduje redilna štupa? Redilna štupa prav zelo škoduje kmetu - živinorejcu, ki si z njo nalaga popolnoma nepotrebne in znatne stroške. Kadar izdelovalec oziroma prodajalec prodaja to štupo le kot sredstvo, ki naj prebavljanje pospešuje, in sicer brez vseh nepotrebnih primesi, kakor moke, oglja itd. in za primerno ceno, ki je v razmerju s tržnimi cenami posameznih sestavin, recimo po 50 h kilogram. Takrat ne bo kaj oporekati, četudi je redno pokladanje takih prebavljanje pospešujočih zmesi v umni živinoreji smatrati za bedasto in nepotrebno. Prodaja redilne štupe za živino kot redilno in splošno zdravilno sredstvo za celo, ki je sedaj v navadi, je desetkrat previsoka. Pred tem svarimo naše gospodarje ter jih prosimo, naj v tem smislu poučujejo manj razsodno občinstvo!

Nova cerkev pri Ptujju. V nedeljo, dne 9. oktobra je predaval potovalni učitelj g. Iv. Bele v gostilni g. Mavčič-a zbranim posestnikom prav zanimivo in času primerno o sadjarstvu in vinarstvu. Omenjal je med drugim, da treba sadje pred tolčenjem sprati ter gnili sad odstraniti, hoteč dobiti iz njega dober in trpežen sadjovec. Med jabolka, imajo malo čreslovine (trpkosti) katera trpežnost pospešuje, naj se zmeša nekaj skoržev ali lesnih sliv. Hrušovcu je dobro pridjati malo

kislina, da ne postane črn. Pokazal je tudi sad najbolj priporočljivih vrst jabolk ter opisal njih vrline, kakor tudi napake. Kar se tiče vinarstva, je povdarjal g. govornik, naj v bodoče bolje pazi vsak vinogradnik, kdaj se začne nastavljeni peronospora, ter naj gre isti čas takoj škropiti, sicer se mu zna čisto pripetiti, kakor letos, ko je marskdo čakal na običajni čas škropljenja, bolezen pa se je že davno začela. Kaj ne, to je vse dobro znati. Ni čuda tedaj, da so zbrani poslušalci predavanju z zanimanjem sledili in bili g. govorniku hvaležni za njegov trud. Gotovo bodo ob drugi taki priliki zopet radi prišli poslušati enake stvari in še zvabili marsikaterega drugega poslušalca seboj. Da, to je tudi potrebno. Če ne bomo sicer, da se čim najbolj izobrazimo v svoji stroki, v kmetijstvu, potem bomo vedno bolj zaostajali za posestniki drugih krajev; kajti tamkaj napredujejo. Tožili bomo naprej o slabih časih, a to ne pomaga nič. Pomagajmo si sami, poslušajmo in izpolnimo dobre nasvete izvednih in čez in pomagaj nam bo Bog! — S. T.

Društvena naznanila.

Slovenjgradec. V nedeljo, dne 6. nov. ob 3. popoldne se bo vršil v prostorih Narodu. doma III. izvanredni obč. zbor kmetijskega društva. Eno uro pozneje se začne veselica s tombolo v prid revnih otrok okoliške šole. Darila in prispevki k tomboli se sprejemajo pri vodstvu okoliške šole in v Narodnem domu.

V Žalcu ima podružnica društva sv. Cirila in Metoda dne 30. t. m. zvečer veselico z gledališko predstavo „Eno uro doktor.“

Listnica uredn.: Očar: Smo že prej prejeli enak dopis! Zdravi! — Sv. Duh na Stari gori: Za to številko prepozno! Pozdravi!

Loterijske številke

Gradec 22. oktobra: 9, 32, 87, 41, 69.
Dunaj 22. oktobra: 74, 77, 11, 66, 8

**Kupajte
NARODNI KOLEK!**

Pridni, oženjeni delavci

se pri neki grajsčini blizu Zagreba kakor konjarji in kravarji proti deputatu (kar se dobiva živeža) in letni plači iščejo. Natančna pojasnila daje Florijan Podvornik pri Novi cerkvi blizu Celja. 741 2-1

Dve hiši

proda po dražbi trg Lemberg dne 3. novembra 1904 Prva leži ob okrajni cesti, zidana, z opeko krita, 3 sobe, kuhinja, klet, nekaj zemljišča (njive, travnik in hoste) Cena 1100 K. Druga, tudi zidana, z opeko krita, enonadstropna, 6 sob, 2 kuhinji, 3 kleti, svinjski in kravji hlev, lep vrt. Cena 4000 K.

Divji kostanj

kupuje po najvišji ceni **Josip Matič**, trgovec špecerijskega blaga v Celju, Kolodvorske ulice št. 7. 741 2-1

Kuverte

s f i r m o
priporoča
tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Štefan Kaufman

v Radgoni
priporoča svoje lepo pozlačene nagrobne

krize

po najnižji ceni. 694 5-4
Točna in solidna postrežba!

Zdravje je največje bogastvo!**Kapljice sv. Marka.**

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osebito odstranjujejo trganje in otekane po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejajo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato se naj naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4 K. 4 ducate (48 steklenic) 14 60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8 K. 5 ducate (60 steklenic) 17 — K.
3 ducate (36 steklenic) 11 K.

Imam na tisoče priznanih pism, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg, ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčić, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka. 646 10-9

Zdravje je največje bogastvo!**Otvoritev prodajalne.**

Uljudno naznanjam cenj. p. n. občinstvu in čč. gg. zdravnikom v Mariboru in okolici, da **sem otvoril v Mariboru, Grajske ulice 7 prodajalno rokavic in obvez.**

Vsled mojega dolgoletnega delovanja kot prvi delavec v najodličnejših avstrijskih izdelovalnicah obvez in ortopedičnih zavodih sem v stanu, izdelovati vsakovrstne ortopedične izdelke, kakor umetne ude, obveze za kilo, pase, suspensorije itd.

Izdelki za streženje bolnikov, specialitete iz gumija so vedno v zalogi. Nadalje izdelujem vsakovrstne rokavice k uniformi, glace rokavice za dame in gospode.

Popravila se izvršijo točno in po ceni.

742 2-1

S spoštovanjem

Franc Podgoršek.

bandažist in rokavičar.

Narav. francosko žganje

ki je iz domačega vina izločen (ekstrahiran) alkohol (mlad konjak), in je od vseh zdravnikov priporočeno zdravstveno, dušo in telo poživljajoče sredstvo, ki pomaga posebno pri trganju po udih, izpadanju las, išijas, odrevenelosti, protinu (reumatizmu), glavobolu in zobobolu. Ena steklenica 1-20 gld. z navodilom uporabe.

Stari konjak se priporoča posebno rekonvalescentnim, bolnim na želodcu in oslabelem na krvi. Steklenica 1-50 gld. — Pri naročitvi 4 steklen. pošiljatev frankira.

Benedikt Hertl, posest. graščine Golič pri Konjicah, Sp. Štaj. V zalogi pri Al. Quandest, trgovcu v Mariboru, gosposka ulica in v Mozirju pri Martinu Šuster. 526 52-51

Vsaka beseda stane 2 vin.

Najmanjša objava 45 vin.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Večkratna objava po dogovoru.

Ti inserati se sprejemajo protisamo predplačilo. Pri vprašanjih na upravništvo se mora pridejati znamka za odgovor.

Proda se.

Stampilje iz kavčuka, modele za predtiskarije izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, gosposka ulica št. 15. 426 51-19

Vsem vinogradnikom naznanjam, da bom imel za leto 1904 in 1905 nad 100.000 cepljenih trt kakor tudi vkoreninjenih divjakov, več 100.000 hlučev na Ripariji portalis in Rupestris montikoli, različnih vrst cepičev za cepljenje trt. Cepljene so trte na zeleno in na suho, različne dobre vrste: Rulandec, muškata, beli burgundec, silvanec. Vse po pravzmernih cenah. Cenik razpošiljam na zahtevanje brezplačno. Oglasiti se je bitro pri Josipu Cotic, trtnarju in vinogradniku v Vrhpolju, pošta Vipava, Kranjsko. 725 5-3

Prodaja trt. Naznanjam vsem posestnikom vinogradov, da bom imel letošnji jesen in prihodnji spomlad več tisoč na suho cepljenih trt na prodaj in sicer: Silvanec zeleni, Graševina laška, Traminec rudeči, Šipon rumeni, cepljene na Rip. Portalis; Ziahtnina bela in Burgundec beli na Solonis; Burgundec beli in Silvanec zeleni na Rup. Montikola. Vse trte so dobro zaraščene in lepo vkoreninjene ter prodajam I. vrste 1000 kom. po 160 K. Imam tudi več tisoč vkoreninjenih divjakov od R. Portalis in od Rup. Montikole, prodajam tisoč komadov po 20 K. Naročila za v jesen sprejemam do 10. novem. t. l., za spomlad pa dokler bo kaj zaloga. — Franc Vertič, trtnar v Gerlinčih, pošta Juršinci pri Ptuj.

Hišo za trgovino želim vzeti v najem v spodobnem kraju. Ponudbe se blagovolijo poslati na upravništvo "Sloven. Gospod." 730 2-2

Lepo srednje posestvo je prodati tik hajdinske cerkve, blizu Ptuja, zraven spadajo njive, travniče, sadno drevje, velika ograja za svinje in hlev za krave in svinje, prodaja se zelo po nizki ceni. Naslov: g. Ludovik Penn, trgovec, Črna gora pri Ptuj. 734 3-2

Mlin, v dobrem stanu, sadonosnik, njiva se pod roko prodaja. Več pove Lešnik Anton, mlinar in posest. v Spod. Korenu, Sv. Martin, Vurberk. 736 8-2

Prenovljena, dobro zidana, jednodropna hiša, z 2 velikima kletima, v kateri je tudi prodajalna, se takoj pod ugodnimi pogoji prodaja. Več se izve v Bankalarigasse št. 4, Maribor. 746 10-1

Novozidana hiša, enodropna, 9 sob, 8 kuhinj, štacuna, klet, vodovod do podstrešja in vrta, najemnina na mesec 74 gld. 44 kr., se prodaja, Lenaugasse 25, Maribor, Magdalenko predmestje. 747 3-1

Hiša je na prodaj v Studencih št. 125 blizu Mariboru, zraven železniške tovarne, s 6 stanovanji, velika klet, 2 vrta, studenec in kuhinja za prati. 743 1-1

Lepo posestvo, se prodaja s proste roke, z novo hišo in gospodarskim poslopjem, z njivami in rodovitnim sadonosnikom, v lepem, solnčnem kraju. Cena 3600 K. Naslovi naj se pod črko M. M. Loka pri Zidanem mostu. 744 3-1

Novozidana hiša s 3 sobami, 2 kuhinji, 1 klet, gospodarsko poslopje, konjski hlev, lep vrt za zelenjavo in v istem studenec, se prodaja v Koroškem predmestju, Hugo Wolfgasse št. 55 v Mariboru. 729 3-1

Kolarski, kovaški obrt ter branjarja se da v najem v Leitersbergu št. 331 pod ugodnimi pogoji. 731 1-1

Gostilno prodam s koncesijo, malim poljem, skupno vrt, sadonosnik in gospodarsko poslopje. Zraven stoji poslopje posebno pripravno za mesarsko ali vsako drugo obrt. V lepem trgu Savinske doline, najbližje cerkve, 24 min. od kolo-dvora. Stane le 4500 gld. Naslov pove upravništvo 732 2-1

Vinogradniki. Naznanjam posestnikom vinogradov, da imam letošnji jesen več tisoč na suho cepljenih ameriških trt na prodaj. In sicer: 30.000 šipon rumeni, 15.000 laški rilček, beli Burgundec in Silvanec. Cepljene na Rip portalis in Solonis. Trte so dobro zaraščene in lepo vkoreninjene. Cena je I. vrste 100 kom. 16 K, II. vrste 100 kom. 11 K. Naročila brez are se ne bodo v ozir jemala. Naročniki se blagovolijo oglasiti do 15. decembra pri Francu Mursič, posestniku in trtnarju v Senčaku, Sv. Lovrenc v Slov. gor., p. Juršinci pri Ptuj. 732 6-1

Pekarija, dobro idoča, se takoj prodaja. Naslov pri upravništvu. 739 1-1

Velika najemnska vila ter ena mala hiša, obe s sadnim in zelenjadnim vrtom, vodovodom, stanovanje za vpokojence, vila tudi za gospodo, hiša pa za obrtnika jako primerna, je na prodaj. Več pove Anton Merzhun, Maribor, Weinbau-gasse. 737 4-1

Vsem vinogradnikom! Naznanjam, da bom imel meseca novembra in prihodnji spomlad več tisoč na suho cepljenih trt na prodaj in sicer na Rip. Portalis 10.000 kom. Velšrizling 9000, Traminec 8000, Silvanec 5000, Šipon rumeni 9000, divjakov Rip. Portalis. Cena trtam I. vrste 1000 komadov 200 K, II. vrste 100 K. Vse vrste so lepo zaraščene, lepo vkoreninjene in tako visoke rasti kakor se malokje najdejo letos. Ako je mogoče, naj se blagovolijo kupci osebno prepricati. Divjake prodajam 1000 kom. 20 K. Pri naročilu blagovolite poslati 20% are od naročene svote. Oglasiti se je pravčasno ustmeno ali pismeno. Jak. Horvat, trtnar, Kukova šte. 39. P. Juršinci pri Ptuj. 736 3-1

Hiša, tik kolodvora in okrajne ceste, sposobna za vsako obrt, zraven spada nekaj zemljišča, v prijaznem kraju na Spod. Štajerskem, kjer je mnogo prometa, se prodaja. Plačuje se lahko na obroke. — Naslov pove upravništvo. 733 1-1

Kupi se.

Konjski in kravji rep, čisto opran, se kupuje po 1 gld. kilo, tudi kupujem kmetski lan po 25 kr. kilo. Florijan Kučanda, vrvar v Mozirju, Savinska dolina. 718 5-4

Proste službe.

Trgovski pomočnik se sprejme, dobro izurjen v trgovini z mešanim blagom v trgovino Jakob Dereani-ja v Žužemberku (Kranjsko), kamor se naj ponudbe pošiljajo. 722 3-3

Kovaškega pomočnika, pridnega, sprejme takoj Matevž Bregant, kovač v Orehovi vasi, pošta Hoče—Slivnica. 726 3-3

Majhni dijaki se sprejmejo na stanovanje v Mariboru, Badgasse 19. 729 3-3

Pridna deklica, ki zna na šivalni stroj dobro šivati, večša sloven. in nemškega jezika, želi takoj službo nastopiti. Naslov pove upravništvo. 728 2-2

Učenke za šivanje sprejme takoj gospodična Antonija Trampuš, šivilja v Mariboru, Schmiedplatz št. 2, I. nadstr. 738 2-1

Krojaški učenec se takoj sprejme na 4 leta v vse oskrbovanje. Jakob Skaza v Slov. Bistrici. 730 3-1

Pridnega učenca sprejme v trgovino z mešanim blagom Jožef Farkaš, trgovec v Št. Juriju ob Ščavnici. 734 3-1

Pekovskega učenca sprejme, pridnega fanta, pod ugodnimi pogoji; ponudbe Alojzu Kolarič v Središču. 735 1-1

Slovenci!

darujte za

družbo Sv. Cirila in Metoda!

Najboljše se kupi pri obče znani domači zanesljivi trgovini z manufakturnim blagom

Karol

„pri solncu“

Gosposka ulica št. 10 **Maribor**

Worsche

„pri solncu“

Maribor Herrengasse Nr. 10

katera priproča slavn. občinstvu svoje **letne in jesenske novosti**, bodisi za moške ali ženske obleke v veliki in lepi izbiri, po izredno najnižji ceni.

Sukno (štof) za celo moško obleko (suknja, hlače in telovnik) 3-10 metrov dolg stane glđ. 2.50, 3.20, 4.50, 6.— in naprej do najfinejše vrste, gladki, črni, rižasti in modno barvani kamgarni, lodni in vsake vrste suknenege blaga.

Lepa, pristna volna za žensko obleko glđ. 1.40, 1.80, 2.30, 3.— in naprej do najfinejše vrste v najnovjših modnih barvah; izvrstni lepi svileni robei za na glavo od glđ. — 65, — 80, — 90, 1.—, 1.20, 1.40 in naprej do najfinejše vrste.

Velika zaloga perilnega blaga, druka, dobrega platna, gradna za postelje, posteljne odeje lastnega izdelka od glđ. 2.— naprej, izgotovljene rjuhe od glđ. — 90 naprej, prti, servijete, brisače, vsakovrstno opravilo in mnogo drugega. — Za zanesljivo blago, dobro postrežbo in pravično mero se jamči.

Trgovina obstoji že 36 let.

Trgovina obstoji že 36 let.

Vsem posestnikom vinogradov!

Naznanjam s tem, da bom imel meseca novembra in prihodnjo spomlad **več tisoč suho cepljenih trt** na prodaj in sicer cepljene na R. Portalis:

12.000 Žlahtina bela in rudeča.	10.000 Laški rilček.
4.000 Silvanec zeleni.	4.000 Šipon rumeni.
4.000 Burgundec beli.	3.500 Nemški rizling.
1.500 Traminec.	600 Rulandec.
	400 Kraljevina.

Cepljene na Rup. Montikolo:
1.500 Laški rilček. 1000 Silvanec zeleni.

Prodajam le edino I. vrste dobro zaraščene in lepo vkoreninjene trte po **160 K tisoč komadov**. Na vsakih 100 kom. cepljenih trt dam 20 komadov II. vrste brezplačno. To je na 1000 trt 200 kom. trt. Divjake od R. Portalis prodajam po **20 K tisoč kom.**

Kdor naroči najmanj 1000 kom. cepljenih trt, dobi jih 5% ceneje. Pri naročilu ni treba znamke za odgovor pridejati. Pri naročilu blagovolite poslati 20% are od naročene svote. **Trte se pošiljajo le v od trtne usti okužene kraje.** Naročila za v jesen odvzete trte sprejemam do 5. novembra t. l. Naročila za spomlad pa dokler bo kaj zaloge. 708 10-5

Anton Slodnjak,

trtnar pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Pošta Juršinci pri Ptuj.

Glavni zastop banke „Slavije“ v Mariboru.

787 3-2

se je s 20. oktobrom preselil v Gerichtshofgasse, na voglu Nagystrasse v I. nadstrop. in bo tam do konca decembra t. l., potem se preseli v novo zidano hišo g. Kolariča v Gerichtshofgasse, na voglu in bo pisarna v pritličju na levi strani. — Spoštovanjem:

Ivan Veras,

glavni zastopnik banke „Slavije“.

Pesmi

iz molitvenika

Venec pobožnih molitev in svetih pesmij

VII. natis

(za-se vezane)

se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena: v platno vezano K 1.50, s pošto vred K 1.60.

Ta knjižica se posebno toplo priporoča vsem cenj. gg. pevcem in pevkam.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 r.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

ZAHVALA.

Potrjim sreem na britki izgubi naše iskreno ljubljene mamice oziroma žene

Marije Stoklas

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, prečastiti duhovščini, sosebno veleč. gosp. dekanu za ganljivi nagrobni govor, in vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili drago rajnko k večnemu počitku, svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Šmarju pri Jelsah, dne 23. vinot. 1904. 728 1-1

Žalujoča rodbina.

Največja in najcenejša

domača slovenska eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine. Priznано dobro blago!

Žepne ure so pravega švicarskega izdelka.

H. Suttner
urar v Kranju (Krainburg).

Zalagatelj družbe c. kr. državnih uradnikov za Avstrijo, priporoča svojo bogato zalogo finih in ratančno idočih pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. — Mal dobiček, veliko spečevanje. — Ceniki na zahtevo zastoj in poštnine prostó.

Opomba: Da je moje blago zares fino in ure za nesljive idoče, je dokaz to, da razpošiljam iste na vse kraje sveta. — Kdor hoče dobro idočo uro kupiti, naj se zaupno obrne na mojo tvrdko.

745 1-1 **Dr. Med.**

Jernej Demšar

se je po dveletni specialni izobrazbi v občni bolnici dunajski (na oddelkih prof. Richl-a, Neuman-a in Lang-a) in na polikliniki (na oddelku prof. Frisch-a) povrnil v Ljubljano ter začne začetkom novembra ordimirati v kožnih in spolnih boleznih

Ljubljana, Prešernove ulice,
Mestna hranilnica, I. nadstr.